

Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Városfejlesztési és Informatikai Iroda

3100 Salgótarján, Múzeum tér 1. Tel./Fax: (32) 422-395

E-mail: varosfejlesztes@salgotarjan.hu

Sz: 39120-5/2007.

J a v a s l a t

Salgó vára kezelői jogának megszerzésére

Tisztelt Közgyűlés!

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 35/2007.(III.27.) Öh. sz. határozatával fogadta el a 2006-2018. közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programját. E program több fejezetében érinti az idegenforgalmat. A 4. pontjában a Vonzó és szerethető város címszó alatt, az idegenforgalmi fejlesztések alpontban, a turisztikai fejlesztések irányainak meghatározásánál a **természeti, műemléki és ipartörténeti adottságokra** hivatkozik, mint a fejlesztés célterületeire.

E programra tekintettel a város vezetése a különböző civil kezdeményezéseket is felkarolva adta feladatul, hogy foglalkozzunk Salgó vára turisztikai fejlesztésének kérdésével.

A városi lakosság körében népszerű kirándulóhely nem csak turisztikailag vonzó látnivaló, kellemes szabadidős helyszín, de a város jelképeként is „funkcionál”. A 2112 számú úton városba érkezőket Salgó várának látványa gyönyörködteti, köszönti a hazatérőt, s az ide látogató idegent.

2007. júniusában Salgó vára fejlesztési elképzeléseiről egyeztető megbeszélésre került sor, ahol a civil szereplők mellett mindazon szervezetek is jelen voltak, amelyek támogató együttműködése elengedhetetlen a vár turisztikai hasznosítása során. Jelen volt a feltáró régész, a Kincstári Vagyoni Igazgatóság Észak - Magyarországi Regionális Igazgatósága Nógrád Megyei Iroda vezetője, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Nógrád Megyei felügyelője, az Ipoly Erdő Zrt. és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Nógrádi Tájegység képviselője. A megjelenteket Eötvös Mihály alpolgármester köszöntötte, a Városfejlesztési és Informatikai Iroda vezetője pedig a lehetséges fejlesztési elképzeléseket ismertette.

A XIII. században épült várról először egy 1341-ben kelt oklevélben tesznek említést. Története során többször cserélt gazdát, 1554-ben csellel török kézre jutott, s csak 1593-ban sikerült visszafoglalni. Az ostrom során falait hatalmas tűzvész döntötte romba.

Az 1980 - as évek óta több szakaszban végzett régészeti feltárás, és az azt követő műemléki helyreállítás eredményeként mára határozottan rajzolódik ki az elmúlt századokban szinte alapjaiig lepusztult erősség képe.

A Kincstári Vagyoni Igazgatóság anyagi ráfordításainak köszönhetően a régészeti feltárás megtörtént, a „konzerválás” is, a további lépéseket korlátozza azonban, hogy funkció nélkül nem tudnak nagyobb ráfordítást biztosítani e műemlékre.

Az előzetes egyeztetések során, s a megbeszélésen is elhangzott, hogy amennyiben a városnak a vár idegenforgalmi-turisztikai hasznosításával kapcsolatban fejlesztési elképzelései vannak, s a vár funkcióhoz kötött fejlesztéséről döntés születik, a kezelői jog megszerzésére irányuló kérelmet a vagyonkezelő szervezet egyértelműen támogatni tudja. A városi elképzelések megjelenítése egy fejlesztési programban kell, hogy testet öltjön, amelyben az éves fenntartási költségek vállalása is megjelenik.

Tisztelt Közgyűlés!

A Salgó vára funkcióhoz kötött felépítésével kapcsolatban hangsúlyozni kívánjuk, hogy a fejlesztés nem önmagában való, hanem az északi városrész újragondolt fejlesztési programjának része, amely szervesen illeszkedik az északi régió vár-turisztikai fejlesztési elképzelésekhez is. Alapelvként fogalmazható meg, hogy várat építünk, nem várromot! A vár kis méretére tekintettel, viszonylag könnyen felépíthető. Az építkezésnél a megvalósításra tervezett funkciót segítő építésre helyezzük a hangsúlyt. Tekintettel arra, hogy a várról - annak pusztulása előtti megjelenéséről – hiteles kép nem áll rendelkezésre, felépítése során a hasznosítást, a gazdaságos működtetést segítő funkcionalitást kell szem előtt tartani.

Fentiekre figyelemmel a várfalak magassága, a torony és bástya szintjeinek száma a hasznosítási tervtől függhet. A falak jelenlegi állapotukban vasbeton maggal készültek, elő vannak készítve akár több szint ráhúzására is. A jelenlegi elképzelés szerint a kilátó bástyán a tetőszerkezet, illetve a belső várban megépítésre tervezett fogadó tetőszerkezete egységesen középkori fedélszéket kapna, amely Magyarországon egyedülálló építészeti kuriózum lenne. A kilátóbástya egy emelettel bővíthetne, benne a kilátó funkció mellett, esetleg csillagvizsgáló is működhetne (kezelése, fölszerelése a jelenlegi Gedőc-tetői amatőr csillagászok szándéka szerint történhetne). A belső várban megépítésre tervezett fogadó működtetését is magánvállalkozásban képzeljük el. Tekintettel arra, hogy a várrom kulturális hasznosítására már ezidáig is volt szándék és törekvés (színházi események, ünnepi rendezvények), egy színpad megépítését is tervezzük, amelynek nézőtere hétköznapiakon a vár-fogadó külső teraszaként is funkcionálhatna.

Korábban már említésre került, hogy a várrom régészeti feltárása szinte teljesnek mondható (kivételem az ágyús bástya egy része), s a feltárás során előkerült nagyszámú lelet feldolgozása jelenleg is folyik, bemutatására a Nógrádi Történelmi Múzeumban is volt példa. A leletanyag állandó elhelyezése a szécsényi múzeumban történt meg. A vár felépítése során a feltárt emlékek, leletek elhelyezését, bemutatását alkalmasan megépített kiállítóhely szolgálná.

Itt kell megjegyezni, hogy a várrom jelenlegi állapotában is vonzerőt jelent a turisták számára, naponta 15-20 fő keresi föl, hogy a régmúlt emlékeit szemügyre vegye, s nem utolsósorban a csodálatos panorámában gyönyörködjön. Mindezekre alapozva a tervezett fejlesztést követően a látogatói létszám növekedésével is számolhatunk, illetve a komplex fejlesztési projekt megvalósításával nem csak a látogatói létszám, hanem a szállást foglaló turisták létszámának növekedése is prognosztizálható, és így a vendégéjszakák száma is kedvezően változna. Természetesen ez a távlatos cél csak az északi városrész komplex fejlesztési programjának megvalósulásával realizálódhat. Ugyanakkor a vár fejlesztési programjával egyidejűleg a környezetében lévő településrészek (Salgóbánya, Eresztvény) infrastrukturális fejlődése és a program-turizmus feltételeinek kedvező változása, kapcsolódó pályázatok révén biztosítható.

Salgó vára kezelői jogának megszerzésével, a következő időszakban megnyíló pályázati források elnyerésére is lehetőség kínálkozik, amely források az Észak - Magyarországi Operatív Program keretében, a Regionális Turizmusfejlesztési Stratégiában is nevesített **az örökség és kulturális turizmus** címszó alatt, s a **régió kastélyainak, várainak turisztikai funkció illesztésével történő megújítását kívánja biztosítani.**

Tisztelt Közgyűlés!

Salgó vára kezelői jogának megszerzését követően a vár felépítésére pályázati forrásból kerülne sor, amelyhez az önkormányzat saját erőt biztosít, s az egyes funkciók ellátását szolgáló „létesítmények” esetében vállalkozói tőkét mobilizál. A turizmusban, vendéglátásban érdekelt, és az érintett területen jelen lévő és még befektetni szándékozó vállalkozások megkeresése bevonása a fejlesztésbe feltétlenül indokolt

A kezelői jog megszerzésével egyidejűleg a várost terhelik az üzemeltetéssel kapcsolatos költségek. Erről a jelenlegi vagyonkezelőtől pontos információt nem kaptunk, de számításaink szerint a várrom jelen állapotú üzemeltetése éves szinten 2.000 e Ft nagyságrendű ráfordítást igényel, amely a romterület fűkaszását, bozótirtást, a feljárati lépcsők, korlátok állagmegóvó karbantartását, szükség szerinti javítását, a várromhoz vezető út tisztítását tartalmazza.

A kezelői jog megszerzését követően a műszaki fejlesztést megalapozó villamos energia ellátás biztosítása lehetne az első feladat. Ezzel egyidejűleg a várrom díszkivilágítása is megoldható lenne és egy zászlótartó árboc kihelyezésére is sor kerülne a városi zászlóval.

Tisztelt Közgyűlés !

Tekintettel arra, hogy a város fejlesztési szándékának megjelenése a Salgó vára további sorsát illetően meghatározó, kérem az előterjesztés megtárgyalását és a határozati javaslat szíves elfogadását.

Határozati javaslat

1., Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése, a Kincstári Vagyoni Igazgatóságnál kezdeményezi a Salgó vár - mint a Magyar Állam kizárólagos tulajdonából ki nem adható műemlék ingatlan - vagyonkezelésbe adását, amelynek célja a nevezett műemlék ingatlan fejlesztése (felépítése) a város és térsége kulturális életében betöltött jelenlegi szerepénél még nagyobb mértékű bevonásával, turisztikai attrakcióként történő hasznosítása.

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Határidő: azonnal

2., Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a vagyonkezelői jog megszerzésével egyidejűleg, a 2008. évi költségvetésében biztosítja a jelen állapotú várrom üzemeltetésével kapcsolatos kiadások fedezetét, 2.000 e Ft összegben.

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Határidő: értelemszerűen

Salgótarján, 2007. november 7.

Lőrincz Gyula
irodavezető